НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ АГРАРНОЇ НАУКИ, ОСВІТИ І ТЕХНІКИ

ІСТОРІЯ ОСВІТИ, НАУКИ І ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ

МАТЕРІАЛИ
XV Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів

ПРИСВЯЧЕНОЇ ЮВІЛЕЙНИМ ДАТАМ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНИХ УЧЕНИХ В ГАЛУЗІ АГРАРНИХ НАУК
ВОЛЬФА МОЙСЕЯ МИХАЙЛОВИЧА (1880–1933),
ОСЬМАКА КИРИЛА ІВАНОВИЧА (1890–1960),
АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ ТА НААН
СОЗІНОВА ОЛЕКСІЯ ОЛЕКСІЙОВИЧА (1930–2018)

м. Київ, 15 травня 2020 р.

ТВОРИ

ІСТОРІЯ ОСВІТИ, НАУКИ І ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ
Матеріали XV Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів

ISBN 978-966-949-460-3
9 789669 494603
www.tvoru.com.ua

друкарня-видавництво
ТВОРИ
творимо разом

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ АГРАРНОЇ НАУКИ, ОСВІТИ І ТЕХНІКИ

ІСТОРІЯ ОСВІТИ, НАУКИ І ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ

МАТЕРІАЛИ
XV Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів

ПРИСВЯЧЕНОЇ ЮВІЛЕЙНИМ ДАТАМ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНИХ УЧЕНИХ В ГАЛУЗІ АГРАРНИХ НАУК ВОЛЬФА МОЙСЕЯ МИХАЙЛОВИЧА (1880–1933), ОСЬМАКА КИРИЛА ІВАНОВИЧА (1890–1960), АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ ТА НААН СОЗІНОВА ОЛЕКСІЯ ОЛЕКСІЙОВИЧА (1930–2018)

м. Київ, 15 травня 2020 р.

Вінниця
ТОВ «ТВОРИ»
2020

УДК 93/94:37:001:63+62(477)(043)
І-90

Друкується згідно з рішеннями вченої ради
Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН
(протокол № 3 від 28 травня 2020р.)

І-90 **Історія освіти, науки і техніки в Україні :** матеріали XV Всеукр. конф. молодих учених та спец., присвяч. ювіл. датам від дня народж видатних учених в галузі аграрних наук Вольфа Мойсея Михайловича (1880–1933), Осьмака Кирила Івановича (1890–1960), академіка НАН України та НААН Созінова Олексія Олексійовича (1930–2018), Київ, 15 трав. 2020 р. / НААН, ННСГБ; уклад.: Вергунов В. А., Аннєнкова Н. Г. – Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. – 440 с.

ISBN 978-966-949-460-3

Збірник укладено за матеріалами доповідей та тез, заявлених на XV Всеукраїнську науково-практичну конференцію молодих учених та спеціалістів, присвячену ювілейним датам від дня видатних учених в галузі аграрних наук Вольфа Мойсея Михайловича (1880–1933), Осьмака Кирила Івановича (1890–1960), академіка НАН України та НААН Созінова Олексія Олексійовича (1930–2018)

Книга розрахована на науковців, істориків природознавства, аспірантів, докторантів, викладачів, спеціалістів аграрної науки та всіх, хто цікавиться історією розвитку вітчизняної сільськогосподарської дослідної справи.

УДК 93/94:37:001:63+62(477)(043)

ISBN 978-966-949-460-3

Шановні організатори, учасники та гості Конференції !

Вітаю Вас із відкриттям XV Всеукраїнської наукової конференції молодих учених та спеціалістів «Історія освіти, науки і техніки в Україні», в межах якої на державному рівні, відповідно до Постанови Верховної Ради України від 3 грудня 2019 року № 325-IX «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2020 році», відзначаються ювілейні дати від дня народження видатних учених в галузі аграрних наук – М. М. Вольфа (1880–1933), К. І. Осьмака (1890–1960), академіка НАНУ та НААН О. О. Созінова (1930–2018). Кожний із цих вчених у вітчизняній і світовій аграрній науці відомий завдяки самовідданій праці, вагомому внеску у становлення та розвиток сільськогосподарської дослідної справи та науки за своїми напрямами і, безумовно, заслуговують на пошану.

Нині аграрна галузь, як і інші сфери в країні, переживає важкі часи. Перед нами постав виклик – не лише зберегти наявну систему аграрного виробництва, але й закласти фундамент для формування соціально спрямованої, відповідної сучасним вимогам стратегії розвитку аграрного сектору економіки України, здатної задовольнити потреби внутрішнього ринку й забезпечити провідні позиції на світовому ринку сільськогосподарської продукції та продовольства. Для цього є потреба переосмислити досягнення минулих років, узагальнити здобутки й відпрацювати нові продуктивні ідеї щодо подальшого розвитку вітчизняного аграрного сектору.

Серед передових країн світу ведеться боротьба за отримання нових знань, їх використання для розроблення інноваційних технологій, виробництва наукомісткої продукції тощо. Головною рушійною силою сучасного розвитку є наука. Доречними будуть слова відомого французького фізика Фредеріка Жоліо-Кюрі, що наука необхідна народу. Країна, яка її не розвиває, неминуче перетворюється на колонію».

Незважаючи на непросту ситуацію, що ми наразі маємо, всі випробування проходимо з гідністю і закладаємо фундамент майбутніх перетворень у практиці агропромислового виробництва. Наше майбутнє – це інноваційні методи управління, збільшення кількості мотивованих кадрів у аграрній сфері.

Впевнений, що просвітницькі заходи, як і наша конференція, стають для професійної спільноти майданчиком обміну досвідом, сприяють переосмисленню діяльності вчених минулих років, стають стимулом для розробки нових, гармонізованих історичному моменту підходів до вдосконалення вітчизняної аграрної науки.

Бажаю всім учасникам заходу міцного здоров'я й успіхів у втіленні запланованого.

Президент НААН,
академік НААН **Я.М. ГАДЗАЛО**

ІСТОРІОГРАФІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ АСПЕКТІВ РЕГУЛЮВАННЯ МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА У ГАЛИЧИНІ XIX –ПОЧАТКУ XIX СТ.

Проців О. Р.

Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Джерелом дослідження законодавчих аспектів регулювання мисливського господарства в частині полювання слугують: «Збірки законів», що виходили у Кракові в середині ХІХ ст. (1853, 1919 рр.), [1, с. 1034-1035], [2, с. 43-44], «Збірка законів» (Львів), (1858 р.) [3, с. 362], «Офіційне зведення законів Австрії» (Відень) (1892, 1911 рр.) [4, с. 119-132], [5, с. 451-455], середина ХІХ ст. стенографічні звіти Галицького сейму (1905 р.), [6, с. 5-6] «Цивільний кодекс Австрії» (1918 р.) [7, с. 167-168], «Законодавство про приватну власність» (1892 р.) [8, с. 181-182], «Новий мисливський Закон Галичини і Великого Князівства Краківського» (1897 р.) [9, с. 27], «Пруський мисливський Закон» (1907 р.) [10, с. 20], книга Й. Стежинського «Приватне право Польщі» (1851 р.) [11, с. 251-252], «Кодекс адміністративних постанов Царства Польського» (1867 р.) [12, с. 469-472], «Російське цивільне право» (1864 р.) [13, с. 335-339]. збірки законів та розпоряджень Галичини, що регулярно виходили у Львові [14, с. 306-309], «Збірка законів», що виходили у Кракові на початку ХІХ ст. [15, с. 177] «Офіційне зведення розпоряджень для столичного королівського міста Кракова» [16, с. 2]. «Правові аспекти добування лисиці під час урядування Великого князівства Литовського досліджували Т. Чацький («Литовське та Польське право») [17, с. 277-289], Джерельною базою мисливського законодавства є «Мисливське право у Польщі у Середні віки», «Науковий та літературний довідник» [18, с. 824]. «Стенографічні звіти Галицького сейму» (1908 р.) [19, с. 2052], [20, с. 426], «Краківські календарі» (1912 р.) [21, с. 236], «Сільськогосподарську енциклопедію» (1898 р.) [22, с. 412-413], «Календар – приятель тварин» (1931 р.) [23, с. 50-51], «Мисливський та рибальський календар» (1888, 1901 рр.) [24, с. 122], [25, с. 86-92] «Мисливський річник» (1886 р.) [26, с. 57], «Календар Галичанин» (1904 р.) [27, с. 4]. Р. Хубе (1874 р.) [28, с. 154], В. Шульца (1899 р.) [29, с. 18-19], К. Слотвінського (1832 р.) [30, с. 132-135], В. Шабльовського (1932 р.) [31, с. 32], Я. Гейншторфа (1935 р.) [32, с. 303-305].

Джерельною базою про законодавчі акти, що діяли на території Львова, стали протоколи засідань Галицького сейму [33, с. 474], Загальні статистичні дані щодо мисливства Львова збереглись у стенографічних звітах засідань Галицького сейму [34, с. 1306-1307], державних статистичних відомостях (1898 р.) [35, с.33-49], Шематизмах [36], Мисливських та рибальських календарях (1885 р.) [37, с. 152-153], Мисливських шорічниках («Rocznik myśliwski») [38], «Календарі Галичанина» («Haliczanin, kalendarz powszechny na rok pański») [39], «Господарському календарі» («Gospodarz kalendarz») [40, с. 266].

Велику роль в інформуванні зацікавлених осіб щодо правового регулювання галузі рибальства у міжвоєнний період відіграв «Збірник повідомлень: офіційний додаток Міністерства рільництва та державної власності». Зокрема, у збірнику

були опубліковані: «Інструкція щодо ведення бухгалтерської звітності у надлісництвах» [41, с. 324-327], У державному збірнику Міністерства рільництва та державної власності містяться службові інструкції для надлісничих державних лісів щодо рибальства [42, с. 652-670]. Це – правові поради та роз'яснення щодо рибальського законодавства («Службова інструкція для надлісничих державних лісів», опублікована в «Офіційному каталозі розпоряджень Міністерства праці і управління державною власністю», 1919 р.) [43, с. 343]. Крім того, у пресі знайшли своє відображення вимоги рибальського закону («Кримінальне переслідування в адміністративному праві», часопис «Слово Польське», 1899 р.) [44, с. 4], правове регулювання підготовки фахівців у галузі рибальства і проведення випускних екзаменів («Нові вимоги для державних екзаменів у рільничій академії у Відні») [45, с. 323-324]. Роз'яснення рибальського законодавства з'являється у праці С. Стажинського («Закон про право рибальства у внутрішніх водоймах», 1885 р.) [46, с. 149-153], а також у статті «Мисливське право у Польщі в Середні віки» («Науковий та літературний довідник», 1904 р.) [47, с. 824]. Питання щодо права вилову видри рибаками чи мисливцями розглядав Розенберг [48, с. 93-94]. Питання правового забезпечення галузі рибальства розглядалось також у книгах: Т. Бресєвича «Про рибальське право» (Львів, 1891 р.), Є. Янота «Про необхідність охорони корисних тварин» (Краків, 1866 р.), Й. Луїс-Вавеля «Про право рибальства у Галичині» (Львів, 1879 р.), «Проект рибальського закону» (Львів, 1885 р.), «Закон (рибальський) від 14 листопада 1858 року» (Львів, 1858 р.), «Зауваження до проекту Рибальського закону в Галичині» («Судовий огляд», Львів, 1879 р.), «Врегулювання рибальської галузі» (Тарнув, 1880 р.).

Джерела та література

1. Zbiór ustaw administracyjnych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim obowiązujących do użytku organów c.k. władz rządowych i władz autonomicznych. – Kraków: universytet Jagelloński, 1868. – S.1034-1035.

2. Podwyższenie dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego. Obwieszczenie. Kraków, 15 marca 1919. L. 5820/18. // Dziennik pozporządzeń dla stoł. król. Miasta Krakowa. – 1919. – № 3 (1. marca). – S. 43-44.

3. Dziennik rządowy dla okręgu administracyjnego Namiesnictwa we Lwowie. – Lwów: król. galic. drukarnia rządowa, 1858. – S.362.

4. Dziennik ustaw państwa dla królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych. – Wiedeń, 1892. – S. 119-132.

5. Dziennik ustaw państwa dla królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych. – Wiedeń, 1911. – S.451-455.

6. Alegaty do sprawozdań stenograficznych drugiej sesyi ósmego periodu Sejmu Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem z roku 1905 przytem index tych alegatów od 338 do 675. – Lwów, 1905, – S.5-6.

7. Kodeks cywilny obowiązujący w Austryi od 1 . stycznia 1812 r. z uwzględnieniem wszystkich zmian i uzupełnień łacznie z trzema nowelami. – Lwów: nakladem F. Koniecznego, 1918. – S.167-168.

8. Prawo prywatne a Austryackie: [wyd. drugie]. – Lwów: Nakładem księgarni Seyfartha i Czajkowskiego, 1892. – S.181-182.

9. Nowa ustawa łowiecka dla Galicyi i W. Ks. Krakowskiego. – Kraków: Wisła, 1898. – S.27.

10. Ustawa łowiecka obowiązująca w b.zaborze Pruskim. – Poznań:Czcionkami drukarni « Dziennika Poznańskiego», 1921. – S. 20.

11. Stężyński J. Prawo prywatne polskie. – Warszawa:Drukarnia banku polskiego, 1851. – S.251-252.

12. Сборник административных постановлений Царства Польського.Ведомство финансов. т.12: О казенних лесах. – Варшава: типография С. Оргельбранда, 1867. – С. 469-472.

13. Мейер Д.И. Русское гражданское право. – 3-е изд., исп. сообразно определениям новейшаго законодательства. – С.-Петербургь:Из-ние Н.Тиблена, 1864. – С.335-339.

14. Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem. – Lwów, 1906. – S.306-309.

15. Dziennik praw z roku 1834. – Kraków : dr-nia St. Gieszkowskiego, 1834. – S. 177.

16. Statut dla poboru podatku komunalnego od wykonywania prawa polowania na obszarze stoi. król. miasta Krakowa 18.01.1926 L. 278/926 // Dziennik pozporządzeń dla stoł. król. Miasta Krakowa. – 1926. – № 1 (31. stycznia). – S.2.

17. Czacki T. O litewskich i polskich prawach. – Kraków: Czas, 1861. – S.277-289.

18. Prawo lowieckie w polsce w wiekah srednich//Przewodnik Naukowy i Literacki. Dodatek do "Gazety Lwowskiej". 1904 № 7 – S. 824.

19. Posiedzenie 1-36 // Stenograficzne sprawozdania z pierwszej sesyi dziewiątego peryodu Sejmu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskie z roku 1908 od 15.wrzesnia do 5 listopada 1908. - Lwów, 1908. – S. S.2052, 2061, 2062.

20. Stenograficzne sprawozdania z pierwszej sesyi czwartego peryodu Sejmu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskie w roku 1877. - Lwów, 1877. – S. 426.

21. Czech J. Kalendarz Krakowski na rok 1912 / Józef Czech. – Kraków: Jan Fischer i Spółka, 1912. – S. 236.

22. Encyklopedya rolnicza. – Warszawa: Muzeum przemysłu i rolnictwa, 1898. – T. VII. – S. 412-413.

23. Illustrowany kalędarz jubieleuszowy „Przyjaciela zwierząt" (r.1880) na rok 1931 /pod red. T. Sas-Jaworskiego. – W-wa: T-wo opieki nad zwierzętami RZPlitej Polskiej, 1931. – S. 50-51.

24. Kalędarz myśliwski i rybacki na rok 1888. – Lwów: Galicyjskie towarzystwo łowieckie, 1888. – S.122.

25. Kalędarz myśliwski i rybacki na rok 1901. – Lwów: Galicyjskie towarzystwo łowieckie, 1901. – S. 86-92.

26. Rocznik myśliwski na rok 1886 (rok drugi). – W-wa: Księgarnia G. Centnerszwera, 1886. – S. 57.

27. Kalendarz myśliwski. // Haliczanin, kalendarz powszechny na rok pański 1904. – Lwów: Drukarnia K. Pillera, 1904. – S. 4.

28. Hube R. Prawo Polskie w wieku trzynastym. – Warszawa: staraniem i nakładem Radakcyi biblioteki umiejętności prawnych, 1874. – S. 154.

29. Schult W sprawie wykonania ustawy łowieckiej//Łowiec – 1899. – №2. – S.18-19.

30. Słotwiński K.L. Katechizm poddanych galicyjskich o prawach i powinnościach ich względem Rządu, Dworu i samych siebie. – Kraków: zakllad nar. im. Ossolińskich, 1832. – S. 132-135.

31. Szablowski W. O prawie łowieckim w Danji i Finlandji//Łowiec Polski – 1932. – № 2. – S.32.

32. Gieysztor J. Nowa ustawa łowiecka Rzeszy Niemieckiej//Łowiec Polski – 1935. – № 16. – S. 303-305.

33. Posiedzenie 1-26 // Stenograficzne sprawozdania z trzeciej sesyi ósmego peryodu Sejmu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskie z roku 1895/96 od 28.grudnia 1895 do 8. lutego 1896. - Lwów, 1896, – S. 474.

34. Alegaty do sprawozdań stenograficznych drugiej sesyi ósmego periodu Sejmu Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem z roku 1913/1914 przytem index tych alegatów od 1 do 495. – Lwów, 1905, – S.1306-1307.

35. Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych. – Lwów, 1898. – T. XVII, zeszyt I. – S. 33-49.

36. Szematyzm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim księstwem Krakowskiem na rok 1895. – Lwów: Nakładem c.k. Namiesnictwa z dr. W.Łorińskiego, 1898. – S.761.
37. Kalendarz myśliwski i rybacki na rok 1885. – Lwów: Gal. Tow. Łowieckie, 1885. – S. 152-153.
38. Broń myśliwska. // Rocznik myśliwski na rok 1886. – Warszawa, 1886. –S.94.
39. Haliczanin, kalendarz powszechny na rok pański 1872. – Lwów: Drukarnia K. Pillera, 1872.
40. Ogłoszenia // Gospodarz kalendarz – 1906.– S. 266.
41. Przepisy prowadzenia rachunkowości i kasowości w nadleśnictwach. // Obwieszczenia Publiczne: dodatek do Dziennika Urzędowego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych. – 1919. 26 czerwca – № 10. – S.324-327.
42. Instrukcjia służbowa dla nadleśniczych lasów państwowych. // Dziennik urzędowy ministerstwa rolnictwa i dóbr państwowych Rzeczypospolitej Polskiej – 1919. – № 25. – S. 652-670.
43. Kto powinien uchwalić ustawę o komasacyi"?//Przegląd sądowy i administracyjny – 1876. – № 42. – S. 343.
44. Przepisy karne w ustawach administracyjnych // Słowo Polskie – 1899. – № 8 S.4.
45. Nowe przepisy dla egzaminów państwowych w akademii ziemiańskiej w Wledniu. //Sylwan. – 1906. – S.323-324.
46. Starzyński S. Ustawa o prawie rybolowstwa w wodach śródziemnych. /Przegląd sądowy i administracyjny – 1885. – № 19. – S. 149-153.
47. Prawo lowieckie w polsce w wiekah srednich//Przewodnik Naukowy i Literacki. Dodatek do "Gazety Lwowskiej". 1904 № 7 – S.824.
48. Wydra. //Sylwan. – 1884. – № 2. – S.93-94.

ІСТОРІОГРАФІЯ СТАТИСТИКИ ДОБУВАННЯ ДИЧИНИ У ГАЛИЧИНІ СЕРЕДИНИ ХІХ −ПОЧАТКУ ХІХ СТ.

Проців О. Р.
Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Статистикою використання тваринного світу займались др. Форхер з Відня і Лессе з Парижа, які наголошували на тому, щоб законодавчо врегулювати статистичні дані по мисливству. Вони вказували, що не слід діяти за надто вкоріненими принципами – «Бог знає скільки народилось і скільки треба відстріляти», бо мисливство далі не буде розвиватись [1, с. 233-235]. Граф Владислав Спауст, (Z zatargów rodzinnych i z ekonomii łowieckiej) (1893 р.) вказував, що мисливська статистика не може бути точною, але вона повинна показувати хоча б тенденції розвитку мисливства. Важливою виявилась його заувага про те, що власники мисливських ревірів спеціально зменшували кількість добутої дичини, щоб прибіднитись і, тим самим, менше сплачувати за оренду права полювання власнику земельної ділянки [2, с. 145-150]. Все ж слід критично ставитись до визначення чисельності дичини в Галичині в залежності від автора публікації та обставин. Яскравим прикладом є виступ у Львові радника цісаря – В. Губера, який брав участь у підготовці Першої міжнародної мисливської виставки у Відні та виголосив промову, в якій зробив Галичині чимало компліментів, зазначаючи, що цей край є мрією для мисливців багатьох країн [3, с. 110-113].

Статистичні дані чисельності дичини становлять не лише науковий інтерес, але й для практикуючих мисливців. Саме тому ця інформація широко була представлено в окремих брошурах й у періодичній мисливській пресі. Серед цих

Наукове видання

ІСТОРІЯ ОСВІТИ, НАУКИ І ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ

МАТЕРІАЛИ XV Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів

ПРИСВЯЧЕНОЇ ЮВІЛЕЙНИМ ДАТАМ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНИХ УЧЕНИХ В ГАЛУЗІ АГРАРНИХ НАУК ВОЛЬФА МОЙСЕЯ МИХАЙЛОВИЧА (1880–1933), ОСЬМАКА КИРИЛА ІВАНОВИЧА (1890–1960), АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ ТА НААН СОЗІНОВА ОЛЕКСІЯ ОЛЕКСІЙОВИЧА (1930–2018)

м. Київ, 15 травня 2020 р.

Відповідальні за випуск, комп'ютерна верстка, оригінал макет
к.і.н., доцент Н.Г. Аннєнкова, к.с.-г.н. Х.М. Дмитрієва

Підписано до друку 12.06.2020.
Формат 60х84/16. Папір офсетний.
Друк різографічний.
Друк. арк. 27,5. Умов. друк. арк. 25,58.
Обл.-вид. арк. 32,25.
Наклад 180 прим. Зам. №3360.

Віддруковано з оригіналів замовника.
ФОП Корзун Д.Ю.
Свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця
серія В02 № 818191 від 31.07.2002 р.

Видавець ТОВ «ТВОРИ».
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 6188 від 18.05.2018 р.
21027, м. Вінниця, вул. Келецька, 51а, прим. 143.
Тел.: (0432) 603-000, (096) 97-30-934, (093) 89-13-852.
e-mail: info@tvoru.com.ua
http://www.tvoru.com.ua